

Список використаних джерел

1. Козігора М. Особливості розвитку та динаміки мотивів навчальної діяльності молодших школярів. *Молодий вчений*. 2018. № 12 (64). С. 36-40.
2. Яременко Л. Мотивація навчального процесу як педагогічна проблема. *Вища освіта України*. 2014. № 3. С. 69-74.
3. <https://sqe.gov.ua/uminnya-vchitisa-ya-k-bazova-kompetentni/>

Шауренко Анна,

*кандидатка історичних наук доцентка, доцентка кафедри
всесвітньої історії та методик навчання Уманського
державного педагогічного університету імені Павла Тичини*

ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ У СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Актуальність визначеної теми полягає у тому, що сучасна освіта вимагає від вчителів історії не лише знань і методичної компетентності, але й розвинених психологічних навичок та вмінь. Умови інноваційного освітнього середовища ставлять перед майбутніми вчителями історії нові виклики, які потребують здатності адаптуватися, працювати в команді, критично мислити та розвивати творчість.

Психологічні аспекти, такі як: *самооцінка, саморефлексія, комунікаційні навички та гнучкість*, стають необхідними для ефективної роботи майбутнього вчителя історії. Дослідження вище окресленої теми сприяє розумінню та підготовці педагогів до сучасних викликів освітньої сфери, що робить її важливою та актуальною.

Умови інноваційного освітнього середовища впливають на розвиток майбутнього вчителя історії, тому представимо Вашій увазі ключові психологічні чинники, а саме:

Відкритість до інновацій (умови освітнього середовища створюють можливості розширення горизонтів, ознайомлення з новими методиками та підходами до навчання, тому важливо мати відкритість до нових ідей, готовність до експериментування та вдосконалення практики майбутнього вчителя історії).

Рефлексія та самоаналіз (умови освітнього середовища стимулюють майбутніх вчителів історії до постійної рефлексії над своєю роботою та професійним розвитком, саме тому необхідно самоаналізувати дії, ефективність методів навчання та виявляти можливості для їх вдосконалення).

Гнучкість та адаптабельність (в умовах освітнього середовища майбутні вчителі історії повинні бути гнучкими та адаптабельними до змін, що означає відкритість до нових технологій, методик, підходів, а також швидкого пристосовування до змін у вимогах навчання та освітньої політики).

Розвиток творчих навичок (інноваційне освітнє середовище стимулює майбутніх вчителів історії розвивати творчі навички та мислення, саме тому необхідно вчитися шукати нетрадиційні підходи до взаємодії з учнівською молоддю).

Колаборативність та комунікація (умови інноваційного освітнього середовища сприяють розвитку колаборативних навичок та комунікаційної компетентності майбутніх вчителів історії, тому важливим завданням є співпраця з колегами, обмін ідеями, використання комунікаційних інструментів, спільне планування та реалізація інноваційних проєктів.

Реалізація потенціалу (умови інноваційного освітнього середовища допомагають майбутнім учителям історії розкрити свій потенціал та розвинути унікальні таланти, тому вони стають більш самосвідомими, розуміють сильні сторони та можуть використовувати їх у своїй професійній діяльності).

Адекватне ставлення до помилок (умови інноваційного освітнього середовища надають майбутнім вчителям історії можливість експериментувати та ризикувати, тому вони навчаються розуміти, що помилки є частиною освітнього процесу і використовують їх як можливість для вдосконалення своєї роботи).

Також важливою складовою інноваційного освітнього середовища є *розвиток емоційного інтелекту*. Майбутні вчителі історії повинні вміти розуміти та керувати своїми емоціями, а також розпізнавати і враховувати емоції своїх учнів. Емоційний інтелект допомагає створювати безпечне середовище, сприяти позитивним емоціям учнів та вмінню вирішувати конфліктні ситуації.

Пропонуємо Вашій увазі стратегії для розв'язання конфлікту:

- 1) *Активне слухання*. Педагог має слухати кожну сторону конфлікту з увагою і безпристрасно; важливо дати можливість кожній стороні висловити свої думки, почути їхні почуття та спробувати зрозуміти їхні потреби та погляди.
- 2) *Нейтралітет*. Педагог має зберігати нейтральну позицію та уникати упередженості або прихильності до будь-якої сторони; важливо показати об'єктивність та справедливість у вирішенні конфлікту.
- 3) *Медіація*. Педагог може використовувати техніки медіації, допомагаючи сторонам конфлікту спілкуватися й вирішувати проблеми: це може включати встановлення правил для обговорень, сприяння знаходженню компромісу та пошуку взаєморозуміння.
- 4) *Виховання емоційної грамотності*. Педагог може навчати учнів навичкам емоційного розуміння та керування; це допоможе учням впоратися зі своїми емоціями, виражати їх адекватно та розуміти емоції інших людей, що може зменшити конфліктні ситуації).
- 5) *Встановлення правил і норм поведінки*. Педагог може сприяти створенню в класі атмосфери поваги, співробітництва та взаєморозуміння шляхом

встановлення чітких правил і норм поведінки; це допоможе учням уникати конфліктних ситуацій та вирішувати проблеми шляхом співпраці.

- 6) *Розвиток навичок вирішення конфліктів.* Педагог може вчити учнів навичкам вирішення конфліктів, що включає: навчання способам спілкування, виявленню власних потреб та потреб інших, пошуку компромісу, здатності розуміти іншу точку зору, використанню позитивних стратегій розв'язання конфліктів.
- 7) *Емоційна підтримка.* Педагог може надати емоційну підтримку учням, які знаходяться у конфліктній ситуації, що включає вислуховування їхніх почуттів, допомогу у вирішенні емоційної напруги та сприяння побудові позитивних стосунків з іншими.
- 8) *Спільна робота та співпраця.* Педагог може організовувати ситуації спільної роботи та співпраці, де учні мають можливість взаємодіяти, розвивати комунікаційні навички та виробляти навички розв'язання конфліктів шляхом спільних зусиль).

Важливо зазначити, що кожна ситуація конфлікту є унікальною, і педагог повинен враховувати індивідуальні особливості учнів та контекст, в якому виникає конфлікт. Гнучкість, толерантність, вміння адаптуватися до різних ситуацій є важливими якостями педагога при вирішенні конфліктів.

Загалом, роль психологічних чинників у розвитку майбутніх вчителів історії в умовах інноваційної освіти надзвичайно важлива, а розуміння і використання вище проаналізованих компонентів допомагає вчителям ефективно впроваджувати інноваційні підходи, розвивати свої професійні навички та створювати сприятливе навчальне середовище для своїх учнів.